

L'ARQUEOLOGIA A L'ERA DELS ORDINADORS

L'arqueologia ha viscut durant anys dominada per la imatge de la història i de l'art. L'arqueologia dels temps històrics greco-romans, per exemple, es limitava sovint a ser una història de l'art antic influïda, a més, per una visió romàntica del passat.

Ja fa anys que l'arqueologia reclama el seu lloc en el camp de les ciències de l'home, en el camp de les ciències socials, i es vol convertir així en una de les àrees del saber que ajudi a explicar la vida de l'home antic. De fet, ha estat la Prehistòria, que ja durant el segle XIX va néixer com una ciència a mig camí entre la història i la geologia, la que, sobretot a partir dels inicis de la segona meitat del nostre segle, ha marcat les directrius a seguir per l'arqueologia mal anomenada "clàssica".

Avui, l'arqueòleg ja no es limita a l'estudi d'unes ceràmiques, d'uns mosaics o d'unes testes, sinó que intenta esbrinar com funcionaven les relacions socials, l'economia, etc... I això només es pot fer anant a estudiar els obradors, els centres de producció agrícola, els forns ceràmics... I la sedimentologia, la pal·linologia, l'estudi de la fauna, de la tecnologia, etc. són els únics camins que ens poden furnir el coneixement dels mitjans i de les relacions de producció. Junt aquest nou plantejament epistemològic, cal sumar-hi un nou enfocament metodològic. Si bé l'excavació és l'acte arqueològic que més ressalta avui dia, les recerques arqueològiques suposen també una prospecció inicial, sovint imprescindible, certes anàlisis físico-químiques per extreure la màxima informació de les peces arqueològiques, un tractament i estudi de les dades i una preservació i una restauració adequades...

Aquí, malauradament, encara hi ha molta feina a fer per assolir massivament aquestes fites, de concepció i de mètode que ha fet seves, en els darrers anys, l'arqueologia moderna. No en va en moltes universitats angleses podem llegir el rètol de "School of Physicals and Archaeological Sciences"... A Catalunya, des de Pere Bosch-Gimpera fins a Miquel Tarradell (vegeu (ciència) n.º 11) s'ha fet ja una tasca important per la modernització de l'arqueologia. El que ara cal és una presa de consciència més global sobre aquests problemes, la solució dels quals s'ha d'abordar des d'una reforma dels ensenyaments arqueològics a la Universitat, fins a la necessària creació de laboratoris que disposin dels mitjans que ofereixen les noves tecnologies al servei de les recerques arqueològiques.

L'esperit d'aquest número de la revista (ciència) és precisament oferir informació al lector sobre els darrers avenços d'aquesta moderna arqueologia, ciència que ha d'entrar també de ple dins l'àmbit d'acció de la política cultural d'un país i que sovint en dona imatge. Cal que les institucions públiques, a més de preocupar-se de la salvaguarda del patrimoni arqueològic, dotin de mitjans els equips de joves investigadors que, com comentàvem en relació amb l'antropologia cultural (vegeu (ciència) n.º 15), reclamen el seu lloc dins la nostra societat civil.